

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

روند صنعتی کردن روستاها در کشورهای در حال توسعه

نویسنده: محمد مهدی قسوری جهرمی

استاد راهنما: مصطفی مهاجرانی

استاد مشاور: حمید ناظمیان، صدرالله لبرزی

سال تحصیلی: تیر ۱۳۷۰

توصیفگر: ۲۶۵ ص. شماره بازیابی ۴۵ الف.

واژگان کلیدی: کشورهای در حال توسعه / روستاها / صنعتی کردن / توسعه روستایی

چکیده:

هدف از این پژوهش ، بیان ضرورت صنعتی کردن روستاها با توجه به پایین بودن بهره وری کشاورزی و بالا بودن میزان مهاجرت روستاییان به شهرها و عواقب وخیم آن در اقتصاد ملی کشورهای در حال رشد است. پایان نامه حاضر با استفاده از روش کتابخانه ای از نوع توصیفی انجام یافته و مباحث آن در چهار فصل تنظیم شده است : فصل اول ، کلیات ، مفاهیم و نظریه های مربوط به روستا ، توسعه روستایی و صنعتی کردن روستاها را بیان می کند. در فصلهای دوم و سوم ، چین به عنوان یک کشور نمونه در تحقق اتصال صنعت با کشاورزی در سطح روستاها مورد بررسی قرار میگیرد. بنابراین، نظام اقتصادی چین و نقش روستایی در آن در فصل دوم و انواع صنایع کوچک روستایی در این کشور

در فصل سوم مورد بحث قرار می گیرد. نهایتاً فصل چهارم ، به صنایع روستایی و ضرورت صنعتی کردن روستاها در جمهوری اسلامی ایران می پردازد.

نتایج حاصل از تحقیق نشان میدهد ، صنایع کوچک مستقر در مناطق روستایی چین دارای نقش حیاتی در پیشرفت کشور هستند. این صنایع بعد از برنامه اول بوجود آمده و همراه با سیاستهای افراطی و تفریطی ، چرخشهای مختلفی در اقتصاد چین داشته اند. در مورد تجربیات چین در این زمینه می توان به موارد ذیل اشاره کرد :

الف) اصلاح سیستم اقتصادی روستا ، پیش شرط رشد سریع و صحیح اقتصاد روستا می باشد . کیفیت اصلاحات و چگونگی ساختار جدید اقتصادی مورد نیاز می بایست بر اساس واقعیتهای روستا تعریف گردد و قابل قبول روستائیان باشد. همچنین اصلاحات باید رشد اقتصادی را در مناطق روستایی ترویج دهد.

ب) از آنجا که صنعتی شدن پیش شرط مدرنیزاسیون روستایی است ، لذا استراتژی صنعتی شدن و سیاستهای اقتصادی در این کشور می بایست متناسب با توسعه کشاورزی باشد.

ج) توسعه یک بخش غیر کشاورزی و عمدتاً صنعتی در مناطق روستایی یک روش مهم جهت تغییر ساختار دوگانه اقتصاد و ترویج مدرنیزاسیون روستایی می باشد. تأکید یک جانبه بر صنعتی شدن شهری در یک کشور کشاورزی تنها می تواند انتقال از ساختار دوگانه اقتصادی را کند نماید . ترویج صنایع کوچک در مناطق روستایی و شهرهای کوچک ، جایگزینی برای توسعه صنایع بزرگ یا متوسط است.

د) در توسعه بخش غیر کشاورزی روستایی، مناطق روستایی می بایست در انتخاب مدل اقتصادی مناسب با شرایط مخصوص خود آزاد باشند . تا بدین وسیله در هر منطقه ، صنایع غیر کشاورزی متناسب و همراه با کشاورزی آن توسعه یابند ، بدون اینکه به همدیگر صدمه بزنند. صنایع سیمان، آهن و فولاد ، ماشین آلات کشاورزی ، کودشیمیایی ، تولید بسته بندی مواد غذایی (صنایع

تبدیلی وابسته به کشاورزی) و نهایتا کاغذ سازی از مهمترین صنایع کوچک روستایی در کشور چین به حساب می آیند.

در رابطه با صنایع روستایی ایران و صنعتی کردن روستاها می توان گفت که با توجه به وضعیت نیروی کار در بخش کشاورزی فعلی ودور نمای ۱۳۸۱ و با توجه به مسأله رشد جمعیت ، ضرورت ایجاد صنایع روستایی از این نقطه نظر کاملا مشهود است. علاوه بر اشتغال زایی ، این روند طبعا بهبود وضع روستاییان وارتقای سطح تولید کشاورزی را به دنبال خواهد داشت و از سیل مهاجرت بحران زای فعلی تا حد زیادی خواهد کاست. آنچه در این راستا قبل از هر چیز لازم به نظر می رسد ، هماهنگی کامل نهادهای اجرایی و هماهنگی کامل برنامه ریزی توسعه صنعت روستایی با دیگر بخشهای اقتصادی است.